

N.V.B.K. - F.N.C.B

Vademecum voor fokkers N.V.B.K ©Laurent Tavernier

Vademecum (naslagwerk)

De vele vragen die me regelmatig worden gesteld omtrent het fokken van een nestje Mechelse herders, hebben me doen besluiten deze informatiegids samen te stellen.

Zelf weten we hoe moeilijk het in het begin kan zijn als je nog weinig ervaring hebt en het vinden van literatuur en begeleiding op een teleurstelling uitloopt. Niet elke fokker is bereid zijn kennis door te geven. Er zijn daarnaast maar weinig boeken die alle opeenvolgende aspecten van het fokken van honden beschrijven. Meestal moet je de informatie uit verschillende rashonden boekjes bijeen zoeken. Deze fokkers gids heeft ten doel om alle voor- en nadelen van het fokken te belichten. Waarom willen we fokken, is het nodig om te fokken en als we gaan fokken . . . waar letten we dan op?

We werpen een kleine blik in de genetica, de verschijningsvormen van de Mechelse herder, het werkgedrag en karakter van de Mechelaar, de papieren rompslomp en de medische en sociale verzorging van dekru, fokteef en pups. Het fokken van een nestje honden kan heel mooi zijn, een ervaring om nooit meer te vergeten. Maar het kan ook op een teleurstelling uit lopen, de dood van één of meerdere pups of zelfs de moederhond is meestal een verschrikkelijke gebeurtenis. Daarnaast kunnen erfelijke afwijkingen, het niet tijdig kunnen plaatsnemen van de pups en commentaar van andere fokkers en/of Mechelse herder bezitters die het allemaal beter weten behoorlijk wat tegenslag geven. Een ieder doet het op zijn eigen manier en heeft zijn eigen reden om te fokken.

U moet echter nooit uit het oog verliezen dat; als er gefokt wordt . . . U in ieder geval probeert het ras te verbeteren. Dat betekent dat u kennis van zaken opdoet in het ras waarmee u wilt fokken. Proberen te fokken naar de rasstandaard en daarnaast de oorspronkelijke werkeigenschappen enigszins weet te behouden. Verder dient u op de hoogte te zijn en te blijven van de erfelijke ziekten die binnen het ras voorkomen of mogelijk in de toekomst kunnen gaan voorkomen. Voorwaar, geen gemakkelijke taak, maar wel een boeiende!

Deze gids is geschreven naar eigen ervaringen en rondvraag. Ik ben geen totaal-deskundige op het gebied van de genetica en gynaecologie, voor complexe vragen op dit gebied zult u zich moeten wenden tot gespecialiseerde dieren klinieken, uw dierenarts en literatuur.

Kennis van het ras . . . de Belgische herder(mechelaar)

ALGEMEEN VOORKOMEN: de Belgische Herder is een middellijnige hond, met harmonische verhoudingen, die elegantie paart aan kracht. Hij is middelgroot, droog en sterk gespierd, inschrijfbaar in een vierkant, rustiek, gewend aan het openluchtleven en gebouwd om te weerstaan aan de zo frequente weersveranderingen van het Belgische klimaat. Door de harmonie van zijn bouw en zijn fier gedragen hoofd moet de Belgische herder de indruk geven van sierlijke kracht, hetgeen het erfdeel is geworden van de geselecteerde vertegenwoordigers van een werkhondenras. De Belgische Herder zal in stand in zijn natuurlijke houding gekeurd worden, zonder fysiek contact met de voorbrenger.

BELANGRIJKE VERHOUDINGEN: de Belgische herdershond is inschrijfbaar in een vierkant. De borstdiepte komt tot aan de ellebooghoogte. De snuitlengte is gelijk aan of iets meer dan de helft van de hoofd lengte.

GEDRAG / KARAKTER: de Belgische Herder is een waakzame en actieve hond, bruisend van vitaliteit en altijd bereid om tot actie over te gaan. Aan zijn aangeboren geschiktheid als bewaker van de kudde paart hij de kostbare goede eigenschappen van de allerbeste waakhond voor huis en erf. Hij is, zonder de minste aarzeling, de hardnekkige en vurige verdediger van zijn meester. Hij verenigt in zich alle vereiste kwaliteiten om een herders-, waak-, verdedigings- en diensthond te zijn. Zijn levendig en alert temperament en zijn zelfverzekerd karakter, zonder ook maar enige vrees of agressiviteit, moeten blijken uit de houding van zijn lichaam en de fiere en opmerkelijke uitdrukking van zijn fonkelende ogen. Tijdens het keuren zal men rekening houden met een 'rustig' en 'onverschrokken' karakter.

HOOFD: hoog gedragen, lang zonder overdrijving, rechthoekig, goed gebeiteld en droog. De schedel en de snuit zijn ongeveer even lang, met ten hoogste een klein verschil ten voordele van de snuitlengte, wat het geheel de indruk geeft van een volmaakte afwerking.

SCHEDELGEDEELTE: middelmatig breed, in verhouding tot de lengte van het hoofd, het voorhoofd eerder afgeplat dan rond, de voorhoofds groef weinig afgetekend; van opzij gezien

evenwijdig aan de denkbeeldige lijn die de neusrug verlengt; achterhoofdskam weinig ontwikkeld; wenkbrauw- en jukbeenbogen niet uitstekend.

Stop: matig.

SNUITGEDEELTE:

Neus: zwart.

Snuit: middelmatig lang en goed gebeiteld onder de ogen; geleidelijk naar de neus toe versmallend, in de vorm van een langwerpige wig; neusrug recht en evenwijdig aan de verlengde bovenlijn van het voorhoofd; goed gespleten bek, wat betekent dat bij geopende bek, met de kaken wijd uit elkaar, de mondhoeken sterk naar achteren zijn getrokken.

Lippen: dun, goed aangesloten en sterk gepigmenteerd.

Kaken/gebit: sterke en witte tanden, regelmatig en stevig ingeplant in goed ontwikkelde kaakbeenderen. 'Schaargebit'; het 'tanggebit', waaraan de voorkeur wordt gegeven door schaapherders en, wordt getolereerd. Volledig gebit, beantwoordend aan de tandformule; het ontbreken van twee premolaren (2 P1) wordt geduld en de molaren 3 (M3) worden niet in aanmerking genomen.

Wangen: droog en goed vlak, maar wel gespierd.

Ogen: middelmatig groot, noch uitpuilend, noch diepliggend, licht amandelvormig, schuin, bruinachtig, liefst donker; oogranden zwart; de blik is direct, levendig, intelligent en vragend.

Oren: eerder klein, hoog aangezet, duidelijk driehoekig uitziend, oorschelpen goed afgerond, de uiteinden puntig, strak, rechtopstaand en verticaal gedragen wanneer de hond aandachtig is.

HALS: goed uitkomend, iets lang, tamelijk opgericht, goed gespierd, naar de schouders toe geleidelijk breder wordend en zonder keelwammen; de nek licht gewelfd.

ROMP: krachtig zonder plompheid; de lengte, vanaf het boegpunt tot aan het zitbeenpunt, is ongeveer gelijk aan de schofthoogte.

Bovenbelijning: de belijning van de rug en de lendenen verloopt recht.

Schoft: afgetekend.

Rug: vast, kort en goed gespierd.

Lenden: stevig, kort, voldoende breed, goed gespierd.

Kruis: goed gespierd; slechts zeer licht hellend; voldoende breed, maar zonder overdrijving.

Borst: weinig breed, maar goed diep; bovenzijde van ribben gewelfd; voorborst van voren gezien weinig breed, maar ook niet smal.

Onderbelijning: begint onderaan de borst en stijgt licht in een harmonische curve naar de buik toe, die noch afhankelijk, noch windhondachtig mag zijn, maar licht opgetrokken en matig ontwikkeld.

STAART: goed ingeplant, met krachtige aanzet, middellang, minstens tot aan de sprong doch bij voorkeur verder reikend; in rust hangend gedragen, het uiteinde ter hoogte van de sprongen licht naar achteren gebogen; in actie meer opgeheven, doch niet hoger dan horizontaal gedragen, met de buiging naar de staartpunt toe meer uitgesproken, doch zonder ooit een haak of een afbuiging te vormen.

LEDEMATEN

VOORSTE LEDEMATEN:

Totaalbeeld: beendergestel stevig, maar niet zwaar; spierstelsel droog en sterk; de voorbenen zijn van alle zijden gezien loodrecht en van voren gezien volkomen parallel.

Schouders: het schouderblad is lang en schuin, goed aanliggend, met het opperarmbeen een voldoende hoek vormend, die in het ideale geval 110-115° bedraagt.

Opperarm: lang en voldoende schuin.

Elleboog: vast, noch afstaand, noch aangedrukt.

Onderarm: lang en recht.

Pols: zeer stevig en effen.

Voormiddenvoeten: sterk en kort, zoveel mogelijk loodrecht op de grond of slechts zeer weinig naar voren hellend.

Voorvoeten: rond, kattenvoeten; tenen gebogen en goed gesloten; voetzolen dik en elastisch;

nagels donker en dik.

ACHTERSTE LEDEMATEN:

Totaalbeeld: krachtig, maar niet zwaar; van opzij is de stand van de achterste ledematen loodrecht en gezien van achteren volkomen parallel.

Dij: gemiddeld lang, breed en sterk gespierd.

Knie: bevindt zich ongeveer loodrecht onder de heup; kniehoeking normaal.

Onderschenkel: gemiddeld lang, breed en gespierd.

Sprong: laag bij de grond, breed en gespierd; matig gehoekt.

Achtermiddenvoeten: stevig en kort; wolfsklauwen niet gewenst.

Achtervoeten: mogen licht ovaal zijn; tenen gebogen en goed gesloten; voetzolen dik en elastisch; nagels donker en dik.

GANGWERK: de beweging is bij alle gangvormen levendig en vrij; de Belgische Herder is een goede galopeur, maar de gewone gangen zijn de stap en vooral de draf; de ledematen bewegen evenwijdig aan het mediaanvlak van het lichaam (recht gaand). Bij hoge snelheid komen de voeten dicht bij het mediaanvlak; bij het draven is de tredwijdte gemiddeld, de beweging regelmatig en vlot, met een goede stuwung van de achterste ledematen, waarbij de bovenbelijning goed strak blijft en zonder dat de voorbenen te hoog worden opgeheven. De Belgische Herder is voortdurend in beweging en lijkt onvermoeibaar; zijn gang is snel, elastisch en levendig. Hij is in staat om in volle snelheid plots van richting te veranderen (is 'wendbaar'); door zijn uitbundig temperament en zijn drang om te waken en te beschermen, heeft hij een uitgesproken neiging om in cirkels te bewegen.

HUID: elastisch, maar over het hele lichaam goed strak; randen van lippen en oogleden sterk gepigmenteerd.

VACHT EN VARIETEITEN:

Daar de beharing bij de Belgische herdershonden verschilt in lengte, richting, aanblik en kleur, werd dit als criterium gekozen om een onderscheid te maken tussen de vier

rasvariëteiten: de Groenendaeler, de Tervuerense herder, de Mechelaar of Mechelse herder en de Laekense herder.

Deze vier variëteiten worden afzonderlijk gekeurd.

VACHTSOORTEN: bij alle variëteiten moet de beharing altijd dicht zijn, goed aanliggend, van een goede textuur en samen met de wollige ondervacht een uitstekende beschutting vormen.

A – LANGHAAR: het haar kort op het hoofd, aan de buitenkant van de oren en het onderste van de ledematen, behalve aan de achterzijde van de onderarm, die van aan de elleboog tot aan de pols bedekt is met lange haren, die ‘franjes’ worden genoemd. Het haar is lang en vlak aanliggend over de rest van het lichaam en langer en overvloedig rond de hals en op de voorborst, waar het een ‘halskraag’ en een ‘borstveer’ of ‘bef’ vormt. De opening van de gehoorgang is beschermd door dichte haren. Vanaf de ooraanzet zijn de haren opstaand en vormen een omlijsting van het hoofd. De achterzijde van de dij is bekleed met zeer lang en overvloedig haar, dat de ‘broek’ vormt. De staart is bedekt met lang en overvloedig haar dat een ‘veer’ of ‘pluim’ vormt.

De Groenendaeler en de Tervuerense zijn de langharigen.

B – KORTHAAR: het haar zeer kort op het hoofd, aan de buitenkant van de oren en het onderste van de ledematen. Het is kort op de rest van het lichaam en voller aan de staart en rond de hals, waar het een halskraag vormt, die begint aan de ooraanzet en doorloopt tot de keel. Bovendien is de achterzijde van de dij met langere haren bevederd. De staart lijkt op een korenaar maar vormt geen staartveer.

De Mechelaar is de kortharige.

C – RUWHAAR: hetgeen de ruwharige vooral kenmerkt is de ruwheid en de droogheid van het haar, dat bovendien krassend is en warrelig. De haarlengte is ongeveer 6 cm en over het hele lichaam gelijk, maar wel korter op de neusrug, het voorhoofd en de ledematen.

Noch de haren rond de ogen, noch de haren die de voorsnuit bedekken mogen zo uitgegroeid zijn dat ze de vorm van het hoofd verbergen. De snuitgarnituur nochtans is verplicht. De staart mag geen veer vormen.

De Laekense herder is de ruwharige.

VACHTKLEUREN:

Masker: bij de Tervuerense en de Mechelse herders moet het masker zeer goed geprononceerd zijn en de neiging hebben de boven- en de onderlippen, de mondhoeken en de oogleden te omvatten in één enkele zwarte zone. Voor het masker wordt een strikt minimum van acht zichtbare pigmentatiepunten bepaald: de beide oren, de beide bovenste oogleden en de beide boven- en onderlippen, die zwart moeten zijn.

Zwart-gevlamd (charbonné): bij de Tervuerense en de Mechelse herders betekent zwart-gevlamd dat er haren zijn met zwarte uiteinden, waardoor de grondkleur wordt beschaduwd. Dit zwart is in ieder geval 'gevlamd' en mag zich noch als grote platen, noch als echte strepen (stroming) vertonen. Bij de Laekense herder komt het zwart-gevlamd onopvallender tot uiting.

Groenendaeler: uitsluitend eenkleurig zwart.

Tervuerense herder: uitsluitend zwart-gevlamd vaalros (fauve-charbonné) en zwart-gevlamd grijs (gris-charbonné), met zwart masker; de zwart-gevlamde vaalrosse kleur blijft nochtans de voorkeur hebben. Het vaalros (fauve) moet warm zijn, noch licht, noch uitgewassen. Een hond wiens vachtkleur anders is dan zwart-gevlamd vaalros of niet de gewenste intensiteit vertoont, kan niet beschouwd worden als een elitehond.

Mechelaar: uitsluitend zwart-gevlamd vaalros (fauve-charbonné), met zwart masker.

Laekense herder: uitsluitend vaalros (fauve), met sporen van zwart-gevlamd (charbonné), voornamelijk op de voorsnuit en de staart.

Alle variëteiten: een weinig wit op de voorborst en de tenen wordt geduld.

GROOTTE, GEWICHT EN MATEN:

Schofthoogte: de gewenste hoogte is gemiddeld

- 62 cm voor de reuen,

- 58 cm voor de teven.

Grenzen: naar beneden 2 cm, naar boven 4 cm.

Gewicht: - reuen ongeveer 25-30 kg,

- teven ongeveer 20-25 kg.

Lichaamsmaten: normale gemiddelde maten bij een Belgische Herder reu die een schofthoogte heeft van 62 cm:

- Lichaamslengte (vanaf het boegpunt tot aan het zitbeenpunt): 62 cm.

- Hoofdlengte: 25 cm.

- Snuitlengte: 12,5 à 13 cm.

Loopsheid en Dekking

Het begin van een loopsheid is soms moeilijk te herkennen. De meeste literatuur geeft aan dat eerst een zwelling van de vulva lippen is waar te nemen. En daarnaast een vergrote belangstelling door reuen. Deze verschijnselen kunnen echter zo miniem aanwezig zijn dat ze nauwelijks opvallen. Pas als de teef bloeddruppels op de vloer laat vallen merken we verschrikt op dat ze loops is. En zelfs dan is het nog maar de vraag hoe lang deze bloeding al gaande is want sommige teven houden zich opmerkelijk goed schoon! De eerste dag dat het bloeden wordt waargenomen is enorm belangrijk. (Belangrijk: ontworm de teef op de eerste dag van het bloeden) Vanaf die dag moeten we ca. 10 dagen verder tellen want dan komt het moment van dekking naderbij. Hoewel er teven zijn die zich al op de 10e dag na het bloeden laten dekken of zelfs nog eerder, zitten de meeste teven zo rond de 12e tot de 14e dag. Het bloeden is dan wat afgenomen of het bloed heeft een wat helderder kleur gekregen. De vulva is nu duidelijk groot en opgezwollen en wanneer een andere hond de teef besnuffelt zal de vulva heftig op en neer bewegen. Soms draait de teef haar staart opzij wanneer wij met de handen op haar achterhand

drukken. Een duidelijk teken dat ze op het 'hoogtepunt' is. Tegenwoordig zijn er verschillende methodes om het juiste dek tijdstip te meten d.m.v. progesteron tests. Informeer bij uw dierenarts naar de werkwijzen en prijzen. Het is van betekenis om te weten dat wanneer een teef loops is zij een openstaande verbinding heeft naar de baarmoeder. Dit betekent dat zij in een grote mate vatbaar is voor bacteriën die makkelijk binnen kunnen dringen. Dit kan al gebeuren wanneer zij plast op een vies uitlaatveld. De kans op baarmoederontsteking is tijdens een loopsheid erg groot. Als voorzorg kunt u de teef een homeopathisch middel geven dat de weerstand tijdens loopsheid en dekking verhoogt (*Echinacea*). Dit middel kan gegeven worden tot een paar dagen na het werpen van eventuele pups. Wanneer de teef op haar hoogtepunt is en dus 'dekrijp' kan zij naar de reu gebracht worden. Het is aan te raden voor een jonge onervaren teef een 'ervaren' reu te gebruiken. Teven kunnen (ook al zijn ze dekrijp) nogal eens flink uithalen naar een reu. Een jonge reu die voor het eerst moet dekken zou hierdoor zijn dek poging staken. Daarentegen is een 'ervaren' teef die goed staat de beste partner voor een jongeling. De teef gaat altijd naar het adres van de reu en niet andersom. De teef voelt zich op eigen terrein sterk en zou de reu kunnen weigeren. Een teef kan sowieso een reu weigeren omdat ze hem niet mag. Dit kan zo hardnekkig zijn dat er geen andere keus op zit als elders naar een aantrekkelijker reutje uit te kijken! Daarnaast komt het regelmatig voor dat een reu de teef niet wil of kan dekken. De redenen hiervoor zijn van verschillende aard; - De reu is vroeger gestraft voor 'dek neigingen' - De teef is dominant over de reu - De reu heeft geen of weinig ervaring - De teef is angstig en bijt de reu veel - De omgeving is afleidend of bedreigend (andere reuen vlakbij) - De eigenaar is te dominant over de reu - De reu is bang voor de eigenaar van de teef - De reu vindt het niet fijn als de teef vastgehouden wordt - De reu heeft juist steun nodig van eigenaar of vasthouden teef - De teef is niet goed op haar hoogtepunt. Soms wil het gunstig zijn als de reu en de teef een tijdje alleen met elkaar kunnen zijn. Een spontane dekking is vaak het gevolg. Als advies kan gegeven worden; laat reu en teef eerst los bij elkaar en kijk hoe de teef reageert op de reu. Is ze veel te overdreven aan het afblaffen dan wordt de teef door de teef-eigenaar vastgehouden zodat de reu kan dekken. Is de reu bang voor de teef-eigenaar dan houdt de eigenaar van de reu de teef vast. Bij het vasthouden moet de teef blijven staan waarbij één hand onder haar buik gehouden wordt. De staart van de teef moet vanzelf opzij gaan, dit is bovendien een teken dat ze dekrijp is. Als hier te veel bij geholpen moet worden dan is het meer een geforceerde dekking en is de kans dat er niet opgenomen wordt erg groot. De reu zal op de teef klimmen en enkele korte stotende bewegingen maken.

Het moment dat de penis de vagina binnengaat is voor de meeste teven wat pijnlijk. Ze piepen of gillen even en willen zich juist dan losrukken. Het is belangrijk dat ze net op dat moment even goed vastgehouden wordt. (dit komt vooral voor bij teefjes die voor de eerste keer gedekt worden) Als de reu stil hangt is de eigenlijke dekking gelukt waarna er een 'koppeling' gaat plaatsvinden.

De penis van de reu bevat twee organen (zwellichamen) die na een dekking sterk opzwellen. Tevens sluiten de kringspieren van de teef zich waardoor de honden 'vast zitten'. De reu draait zijn achterpoot over de teef en komt zo 'gekoppeld' te staan. D.w.z. reu en teef staan met hun achterhand aan elkaar vast. De duur van deze houding kan variëren van 15 tot 60 minuten. Tijdens deze periode is het verstandig reu en teef vast te houden omdat ze anders al lopend in rare kronkels kunnen geraken. Bij reuen en teven die beide ervaren zijn gebeurt in den regel niets bijzonders, zij blijven gewoon rustig staan. Een goed geslaagde dekking hangt niet af van het wel of niet gekoppeld staan. Er zijn geslaagde dekkingen bekend waarbij geen koppeling plaats heeft gevonden. Evenzo zijn er dekkingen waarbij wel een koppeling plaatsvond maar de teef uiteindelijk niet drachtig bleek te zijn. De reden waarom een teef niet opneemt is niet altijd verklaarbaar. Misschien was het dek-tijdstip te vroeg of te laat of verkeerde de teef of de reu in

een minder goede conditie. Reu en teef behoren beide in een blakende conditie te verkeren willen zij ei- en zaadcellen van prima kwaliteit leveren. Als een teef meerdere keren (na verschillende loopsheden) is gedekt zonder dat er pups uit voort kwamen moet er gedacht worden aan een inwendige afwijking of aan een afwijkend dek-tijdstip. Ze zal dan onderzocht kunnen worden in een kliniek of een progesteron test ondergaan. Het komt een enkele keer voor dat een teef al op de 3e dag of pas op de 18e dag dekrijp is! Wordt ze dan in den regel gedekt op de 12e dag dan zit je er dus steeds naast. Als er een progesteron test wordt gedaan is een eenmalige dekking voldoende. Is dat niet het geval dan wordt voor de zekerheid na twee dagen de dekking herhaald. Het aantal keren dat een teef gedekt wordt is niet van invloed op het aantal pups dat geboren wordt. Het juiste dek tijdstip wel! Alle eitjes van de teef komen namelijk op hetzelfde moment vrij, wat dus inhoudt dat er nooit pups van verschillende stadia geboren worden. Belangrijk voor zowel reu als teef eigenaar; zorg dat de geslachtsdelen van de dieren schoon zijn. Teven kan men simpel even spoelen met lauw-warm water en een beetje dettol. De schacht van de reu 'ruim' voor de dekking spoelen met bijv. een voorhuid-cleaner.

Bij de dekking komt onvermijdelijk enige administratie om de hoek kijken. De eigenaar van de dekreu moet het dek- en geboorte aangifte formulier invullen. Deze moeten door de eigenaar van de teef opgestuurd worden naar de desbetreffende instanties binnen 7 dagen na de geboorte van de pups. Het is niet verplicht maar het staat netjes wanneer de eigenaar van de reu een aantal kopij's meegeeft aan de teef eigenaar van alle medische en andere relevante gegevens van de reu. Idem dito geldt dit voor de teef eigenaar. De medische gegevens moeten sowieso kloppen en gecontroleerd worden, zo houdt je fok-technisch gezien een goede kijk op deze zaken. De prijs van een dekking varieert van 200 tot ca. 1000 euro afhankelijk van de kwaliteiten van de reu. Soms wordt pup-prijs gevraagd, d.w.z. de prijs waarvoor één pup verkocht wordt is tevens het dekgeld.

Het komt ook nog wel voor dat de reu-eigenaar i.p.v. dekgeld het recht van eerste keus uit het nest vraagt. Dit lijkt een goede regeling maar ... stel dat er niets interessants voor hem bijzit of dat uzelf eigenlijk de eerste nestkeus wil? Dergelijke afspraken lopen nog wel eens op een teleurstelling uit. Het dekgeld wordt in principe direct na de dekking betaald. Als blijkt dat de dekking geen pups heeft gegeven mag de eigenaar van de teef in den regel nog eenmaal een gratis dekking bij een volgende loopsheid. Daarna vervalt dit recht en bovendien is het dan belangrijk de teef (of de reu) te laten onderzoeken. Voor de fertiliteit (Fertiliteit = het vermogen van dieren om zich voort te planten) van het ras is het belangrijk dat u fokt met dieren die op een natuurlijke wijze verwekt en geboren zijn en dat het fok-dier (zowel reu als teef) uit een niet te klein nest kwam. Voor de Mechelse herder; niet minder dan vier pups. Andere (kleinere) rassen hebben uiteraard afwijkende nestgroottes. Het komt binnen bepaalde lijnen voor dat er regelmatig geen grotere nestjes geboren worden dan bijvoorbeeld 3 pups. Dit is zorgelijk te noemen en niet vanwege winstbejag! Het doet de gezondheid van het ras geen goed en bovendien verhoogt het de kans op een keizersnede bij de teef.

De dracht

Voor de eigenaar van de teef is het altijd erg spannend te weten of ze drachtig is of niet! Doorgewinterde fokkers die hun teven goed kennen weten vaak al heel vroeg of een dekking gelukt is. De teef vertoont kleine bijzondere trekjes die zij anders niet heeft. Een paar voorbeelden; * een lieve teef wordt chagrijnig * een gesloten/afstandelijk teefje dringt zich op om aandacht * een goede eter laat de voerbak opeens staan * een slechte eter wordt vraatzuchtig * de teef begint voedsel te jatten * plotselinge agressie (afsnauwen) naar andere teven. De meeste teven krijgen pas een wat dikkere buik als zij in de vierde of vijfde week zitten. De melkklieren worden het eerst tussen de achterpoten wat voller en later in de dracht kun je een hele 'streng' voelen, meer naar voren toe. Teven die voor het eerst drachtig zijn hebben sterkere buikspieren en mede daardoor kan het wat laat zichtbaar zijn dat ze dikker worden. Ook teven die dagelijks veel werken of aan topsport doen zijn behoorlijk gespierd en zullen weinig last van een uitgezakte buik hebben. Na een dekking kan de teef ook schijnzwanger raken. (*schijnzwangerschap komt ook zonder een dekking voor*) Zij vertoont werkelijk alles wat een echt drachtige teef laat zien. Ze wordt dikker, de melkklieren zwellen op en ze krijgt zelfs nesteldrang aan het eind van de 'zogenaamde' dracht. Er is echter één duidelijk verschil; bij een schijnzwangere teef kun je niet in de laatste week van de dracht de pups voelen bewegen. De beste oplossing voor een schijnzwangere teef is negeren. Gewoon overgaan tot de orde van de dag en eventueel de door haar 'verzamelde pups' (speeltjes) weggelaten. Ook mand of kleed weghalen en haar niet de gelegenheid geven te nestelen. Schijnzwangerschap is een hormonenkwestie en gaat vanzelf over net zoals de verschijnselen van de echte dracht. Andere mogelijkheden om de dracht vast te stellen zijn het maken van een echo of een röntgen foto.

Vooraf bij kleine rassen is het van belang te weten of er meerdere pups zijn of slechts één hele grote waardoor de bevalling d.m.v. een keizersnede moet plaatsvinden. Ook bij Mechelaars kan een keizersnede noodzakelijk zijn door de aanwezigheid van maar één pup of door andere medische oorzaken!

Een drachtige teef heeft pas rond de 5e week van de dracht extra voeding nodig. Vaak geven ze dit zelf ook aan, ze worden grager en beginnen soms zelfs voedsel te stelen! I.p.v. één keer per dag krijgt de teef nu drie keer per dag te eten omdat haar maag minder ruimte heeft door de aanwezigheid van pups. Het voer dient van een goede kwaliteit te zijn, bij voorkeur een voer voor actieve honden (energie lijn) waarvan ze in verhouding minder nodig hebben. Er zijn teven die helemaal niet graag worden maar bijzonder slecht eten tijdens de laatste weken van de dracht. Het is belangrijk dat er dan iets lekkers door het voer gemengd wordt. Dit kan bijvoorbeeld 'pens' zijn of gekookt vlees (hart of kipfilet), sommige honden vinden vlees uit blik lekker of de kant en klare diepvries producten. Het maakt niet zo veel uit wat er gegeven wordt, zolang het maar door het gewone voer gaat en de teef er goed van eet. In de laatste 4 weken van de dracht kan de teef incontinent worden. Dit is van tijdelijke aard omdat er veel druk op blaas en darmen komt te staan. Na de bevalling is dit euvel vrijwel direct over. Hoe lang mag en kan een teef nog werken? Deze vraag wordt veel gesteld omdat de Mechelaar toch een uitgesproken werk-ras is. Een ieder is natuurlijk bang dat de pups schade oplopen tijdens het werken van de teef. Dat valt normaal echter mee, er vanuit gaande dat er niet te zware eisen worden gesteld. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan 'behendigheids' of 'flyball' en het gebruikelijke ring springwerk waar de hond moet springen over hindernissen. Daar zou je in de 4e week toch mee moeten stoppen. Zodra je echter merkt dat ze minder snel wordt of buiten adem raakt moet je direct stoppen. Tot in de 7e week zou ze nog heel licht bijtwerk kunnen doen. Gehoorzaamheid kan gevolgd worden tot aan het eind van de dracht maar ook hier geldt: hou goed de conditie van de teef in de gaten, vooral bij teefjes die erg zwaar zijn en veel pups lijken te dragen. Dan is af en toe een wandelingetje van 15-30 min. voldoende. Het is voor drachtige teven, ook van andere rassen, sowieso belangrijk dat zij tot op het laatst van de dracht goed in beweging blijven. Dat komt alleen maar ten goede tijdens het baren. Geef in de zevende week van de dracht een extra PARVO enting aan de teef. Zij geeft deze stoffen dan nog mee aan de pups via de moedermelk als zij geboren zijn. Voorafgaand aan deze enting geeft u de teef bovendien een spoelwormen kuur. Overleg met uw dierenarts welk middel u het best kan gebruiken voor drachtige teven!

Vorbereidingen

Voor de bevalling zich aankondigt behoren een aantal onderwerpen geregeld te zijn. Als eerste natuurlijk de werpkist en waar deze komt te staan. Het is erg belangrijk dat de teef gedurende de eerste drie weken met haar pups op een rustige plaats ligt! Dit kan een plekje in schuur of garage zijn, mits deze goed verwarmd kan worden, maar als het tevens een dagelijkse doorgang is naar het woonhuis, beslist af te raden. Een plekje in de woonkamer of keuken lijkt heel gezellig en sociaal maar biedt niet de gewenste rust; Jan en alleman komt even een kijkje nemen en werpt een blik in de werpkist. De beste plek is eigenlijk een aparte kamer waar niemand, per ongeluk, doorheen hoeft. Het meest geschikt hiervoor is vaak een slaapkamer. De werpkist kan het best van watervast triplex (multiplex) worden gemaakt. De afmeting van een werpkist is afhankelijk van het ras en de hoeveelheid pups welk een bepaald ras kan krijgen. Het is in ieder geval belangrijk dat de teef er redelijk strekkend in kan liggen.

De werpkist moet echter niet te groot zijn; de teef moet zich met haar poten kunnen afzetten wanneer zij persweëen heeft. Voor een Mechelse herder is een kist van 100 x 100 cm (of 80 x 100) aan te bevelen. De hoogte van de zijwanden bedraagt 45 tot 50 cm. De werpkist heeft

aan de voorzijde een ingang die verstelbare plankjes heeft. Als de pups nog klein zijn is één plankje voldoende, worden ze wat groter dan kan het tweede plankje erop gezet worden. Dit is vooral handig bij het schoonmaken of andere werkzaamheden waarbij de pups afgezonderd moeten blijven. De kist moet met de bodem van de grond afstaan. Is deze ruimte erg groot dan moet u voor een oploopje zorgen zodat de pups makkelijk in en uit de werpkist kunnen komen. De werpkist wordt niet alleen voor het werpen gebruikt maar dient later ook als slaapplek voor de pups. Naast de kist moet er ook een omheinde uitloop zijn waar de pups hun behoefte kunnen doen. Een dergelijk 'puppy rennetje' is bij speciaalzaken te koop en voldoet hier prima voor. De afmeting bedraagt meestal 120 x 120 cm. Tijdens het werpen en later wanneer de pups in de uitloop verblijven worden kranten als onderleg materiaal gebruikt. Vooral vanaf de 4e week tot aan de dag dat de pups weggaan worden veel kranten verbruikt! Verzamel dus zo veel mogelijk kranten ruim voor het werpen. Houtkrullen of zaagsel wordt ook nog wel eens gebruikt maar is niet hygiënisch genoeg. Bovendien blijft er altijd wat zaagsel hangen aan een pup die dat door het hele huis verspreidt.

Voor het eigenlijke werpen plaatsvindt dient u na te gaan of de omgeving goed warmgehouden kan worden. De temperatuur in de werpkist moet ca. 24° C bedragen gedurende de eerste 3 weken. Zijn de pups bijzonder welvarend dan kan al geleidelijk naar een temperatuur van 22° C worden overgegaan. Na de derde week mag de temperatuur 18° C bedragen. Er zijn verschillende manieren om de plaats in- en rondom de werpkist te verwarmen; ** Omgevings warmte: Als de ruimte waarin de werpkist staat niet te groot is kan men doorgaans volstaan met het bij- verwarmen van het hele vertrek. (ca. 27°C) De pups zoeken de warmte dan voornamelijk bij de teef en dit levert, mits er niet te veel pups zijn, weinig problemen op. ** Plaatselijke warmte: Boven-warmte kan gecreëerd worden d.m.v. warmte lampen. De meest gebruikte lamp is de *Infra-Rood warmte lamp*, ook bekend als de zogenaamde *biggen lamp*. Er kleven een aantal nadelen aan deze lamp; door de lamp verkeerd op te hangen hebben de pups het al snel te koud of te warm. Bovendien is het licht te fel; mochten er toevallig al pups zijn die de oogjes te vroeg open hebben (met 2-3 dagen) dan kunnen zij blind raken. Een betere lamp is de *Keramische warmte lamp*, ook wel *Elstein-lamp* of *Bakeliet lamp* genoemd. Deze lamp geeft wel warmte maar geen licht. Een speciale *lamp-reflector* van aluminium zorgt ervoor dat de warmte goed naar beneden gestraald kan worden. Onder-warmte kan verkregen worden door *Verwarmings Platen-* of *Matten*. Er bestaat veel minder gevaar voor uitdroging. De teef zelf mag het niet te warm hebben in het nest. Zij zou anders te vaak het nest verlaten. Persoonlijk ben ik er voorstander van om alleen de omgeving te verwarmen. De pups liggen dan lekker warm tegen de moeder aan. Zij zullen vaker zogen dan pups die op een andere wijze verwarmd worden waardoor de teef minder vaak in het nest aanwezig is. Na de geboorte worden de kranten verwijderd en zorgt een dik 'vetbed' (zogenaamd lamsvachtje) voor de verdere warmte. In het geval van moederloze- of zwakke pups is het wel belangrijk dat er goed verwarmd wordt in het nest zelf. Evenals bij een teef welke via een keizersnede is verlost.

Het is verstandig de volgende hulpmiddelen bij de hand te hebben voor tijdens het werpen: - koorts thermometer (niet van glas) - arterieklem (om eventueel de navelstreng af te knippen) - steriele schaar - steriel navelstreng garen - slijmzuiger (handig slangetje om slijm weg te zuigen) - oude handdoeken - stoffen zakdoeken en/of washandjes (om natte pup mee aan te pakken en droog te wrijven) - weegschaal - schema geboorte en temp. lijst - doos + kruik - kranten - puppy koordjes- of bandjes (voor de herkenning) - druivensuiker (om de teef wat

extra energie te geven) - ontsmetting middel (dettol) - glijmiddel (vergemakkelijkt inbrengen thermometer en uitdrijving van pups) - telefoonnummer van de dienstdoende dierenarts!

Soms hebben pasgeboren pups een steuntje in de rug nodig om de eerste dagen goed door te komen. Handige hulpmiddelen daarbij zijn: - voedingspipetje-, spuitje- of druppelaar - zuigflesje met kleine speentjes - voedingssonde (voor het direct in de maag brengen van melk) - puppy colostrum (vervangende biest) - puppy melk poeder - levertraan (een druppel levertraan aan de tepels smeren; dit verhoogt de weerstand van de pups) Overige producten welke verder nog nodig zijn: - nagelschaartje - vlooien middel (welk geschikt is voor hele jonge pups!) - wormmiddel (pasta) - grotere weegschaal? - voer- en waterbakken - puppybrokjes - speeltjes - halsbandjes - heel veel kranten!

De Geboorte en eerste nazorg

De draagtijd varieert van 58 tot ca. 70 dagen, doch gemiddeld kunnen we zo rond de 63e dag de pups verwachten. Door onderzoek is vast komen te staan dat grote nesten een kortere draagtijd hebben (geboorte na 58/59 dagen) en kleine nesten een lange draagtijd (65-70 dagen) Uitzonderingen op deze regel zijn natuurlijk altijd aanwezig! Er zijn een aantal kenmerken waaraan we kunnen zien dat de teef zich voorbereidt op een naderende geboorte. Deze verschijnselen kunnen tot twee weken voor de geboorte al waarneembaar zijn; - nesteldrang (verscheuren van kranten, graven in de tuin, verstoppertje) - slechter eten - helder slijmverlies uit de vagina - opgezette tepels waar al melk uit komt. Het is belangrijk dat de teef één week voor de geboorte al slaapt in de werpkist en regelmatig verblijft in de werpkamer. Ze kan dan alvast wennen aan de zich wijzigende omstandigheden. Wanneer we de werpkist voorzien van een laag kranten zal de teef deze al een aantal maal verscheuren en kan zij uiting geven aan haar nesteldrang. In dezelfde week beginnen we met het temperatuur van de teef. Eerst eenmaal per dag om te zien wat haar normale temperatuur is, later twee maal per dag. De normale temperatuur van een hond zit zo rond de 38 graden. Als deze temperatuur plotseling zakt naar 37- en soms zelfs 36 graden, kunnen we binnen vierentwintig uur de pups verwachten! Door deze temperatuursdaling heeft de teef het ook echt koud en dit uit zich door hevige rillingen. Een duidelijk teken dat de ontsluitingsweeën zijn begonnen. Vaak zijn de teven bijzonder onrustig; ze lopen van hot naar haar, kruipen onder tafels en stoelen, graven in de tuin of het tapijt en kijken ons regelmatig met grote smekende ogen aan. Vooral het hevige rillen maakt de eigenaar bezorgd, dit is echter een normaal verschijnsel. De ontsluitingsweeën kunnen zo'n 12 tot 24 uur duren hetgeen in onze ogen altijd te lang is waardoor de meeste eigenaren al vroeg in de stress schieten. De echte persweeën zijn duidelijk waarneembaar aan het heftige hijgen van de teef en het spannen van de buikspieren. Vaak kijkt een teef 'in zichzelf gekeerd' en let niet meer op de omgeving en wat er om haar heen gebeurt.

Als de werpkist niet te groot is zal zij met haar poten zich afzetten tegen de randen zodra er een wee komt. Heel duidelijk is te zien dat de teef tijdens een wee naar haar buik kijkt en bovendien veelvuldig haar vulva likt. Dit likken dient ter bevochtiging en massage van de geboorteweg. Soms is een teef echter zo dik dat ze er niet bij kan; het is dan prettig wanneer zij geholpen kan worden. Met een natte, warme washand kunnen wij deze massage overnemen en als er eventueel iets van een pup zichtbaar wordt een beetje glijmiddel rond de vulva smeren. Over het algemeen zijn de persweeën minder zwaar voor een teef dan de ontsluitingsweeën. De teef kan bij een hevige perswee wel enorm gaan piepen en janken,

maar dat is meestal van heel korte duur. Het is belangrijk daarbij niet te nerveus te reageren; meestal komt net op dat moment de pup eruit. Grijpen we te vroeg in dan zal de teef stoppen met persen en duurt de pijn voor haar alleen maar langer! Een teef kan liggend maar ook half zittend of zelfs staand een pup ter wereld brengen. Het is niet erg dat de pup wat hard neerkomt als de teef staat, ze kunnen gelukkig heel wat hebben. Ook zijn er teven die de pup een handje helpen en deze er met de bek uit trekken. Als dit wat moeilijk gaat kunnen er uiteraard wel beschadigingen optreden. In dat geval moeten we helpen door de pup met een droge stoffen zakdoek vast te pakken en heel voorzichtig met een wee mee te trekken. Een pup met de blote handen vast pakken lukt niet, ze zijn veel te glibberig en schieten weg. Meestal weet de teef heel goed wat zij doen moet. Nadat de pup is geboren trekt de teef het vlies los en bijt ze de navelstreng door. Door het krachtige likken van de teef komt de ademhaling goed op gang en is de pup snel droog. Het is heel bijzonder om te zien hoe netjes en vakkundig de teef het vlies eraf haalt en uiterst nauwkeurig de navelstreng tot op een 3-4 cm. van de buik doorbijt. Toch komt het wel eens voor dat de navelstreng te dicht bij de buik van de pup wordt afgebeten en een fikse bloeding veroorzaakt. Hier is hulp direct noodzakelijk; met een steriele naald en hechtdraad moet de wond gesloten worden. Kunt u dit niet zelf dan moet de dierenarts zo snel mogelijk bezocht worden. Met een zakdoek dient de wond dan gestelpt te worden. Ook kan het voorkomen dat de teef het vlies niet doorbijt; het is dan belangrijk dat de fokker dit doet, de pup zou anders vocht binnen kunnen krijgen waardoor hij kan stikken. Er zijn bovendien teven die behalve het vlies ook de pup openmaken en opeten. Dit is zeer ernstig en de fokker dient de pups dan direct bij de teef weg te halen. Het openmaken van het vlies en het afbinden van de navelstreng dient dan door de fokker te gebeuren, evenals het droogwrijven van de pup met een ruwe handdoek. Vaak gebeurt dit bij jonge, onervaren teven of wanneer de pups te snel achter elkaar komen en de teef een beetje in de stress raakt. De dierenarts kan een rustgevend middel toedienen om te voorkomen dat de teef nog meer pups verwondt. Als de gehele bevalling ten einde is en de teef is tot rust gekomen bestaat er meestal geen gevaar meer. Wanneer de pup uit het vlies is behoord het vrij snel piepende geluidjes te maken. Hoor je, i.p.v. die piep geluidjes een 'rochelend' geluid dan zit er slijm in de luchtwegen. Het is van groot belang dat dit slijm direct uit de pup verwijderd wordt! Komt dit slijm in de longetjes dan is de pup ten dode opgeschreven. Dit slijm verwijderen kan het snelst gebeuren door de pup stevig met een zakdoek vast te houden in de palm van de hand. Het kopje tussen duim en wijsvinger, de overige vingers om het lijfje. Met een kort en krachtig van boven naar beneden zwaaien, schiet het slijm uit de pup. Wel oppassen dat de pup niet uit de hand schiet!! Daarna kan eventueel nog wat slijm met een speciale slijmzuiger uit de pup gehaald worden, doch dit vergt toch enige kennis en is daardoor wat moeilijker toe te passen.

Het likken van de teef is erg belangrijk voor het op gang komen van de ademhaling van de pup. Wanneer zij dit niet of onvoldoende doet moet de fokker met een ruwe handdoek deze taak overnemen. Soms is het handig de pup te helpen met een kleine medicatie om de ademhaling te stimuleren. Telkens als er een pup geboren wordt noteert de fokker op de geboorte- en temp. lijst hoe laat de pup is geboren, het geboortegewicht van de pup, het geslacht en de kleur en aftekeningen voor latere herkenning in het nest. Ook eventuele complicaties bij de geboorte worden opgeschreven; bijv. slijm uitgezogen, stuitligging of geholpen bij ademen. Als de eerste pup geboren en droog gelikt is zoekt deze direct de weg naar de tepel. Het zuigen aan de tepel zorgt voor een drietal zaken; de melk begint te schieten en door een hormoon wordt de baarmoeder gestimuleerd om weën te produceren hetgeen van cruciaal belang is voor de komst van de overige pups en de uitdrijving van de

nageboorten. De nageboorte wordt meestal door de teef direct opgegeten en vaak wordt deze niet eens waargenomen door de fokker. Het opeten van de nageboorte heeft een zelfde functie op het verloop van de geboorte als het melkzuigen van de pup. Alleen wanneer de teef een erg groot nest werpt van meer dan 10 pups is het verstandiger de nageboortes voortijdig weg te halen. Soms is de teef echter zo snel in het verorberen dat dit niet lukt. Het enige nadeel daarvan is dat de teef een paar dagen fikse diarree heeft.

Als de eerste pup geboren is kun je om het halve of hele uur een pup verwachten. Als stelregel kan gebruikt worden: 'om het kwartier een pup' is wel erg snel maar 'om de 6 kwartier' is te langzaam. Het komt wel eens voor dat er twee pups praktisch tegelijk geboren worden maar ook dat er anderhalf tot twee uur tussen zit. Dat is niet direct abnormaal te noemen! Het wordt pas zorgelijk wanneer de teef veel en langdurig perst terwijl er geen pup in zicht is. Een teef kan ook weeënzwakte hebben en helemaal niet- of niet meer persen terwijl er toch al één of meerdere pups geboren zijn. In dat geval is het noodzakelijk de dierenarts te informeren. Het komt echter vrij vaak voor dat een teef 5 of 7 pups heeft gegeven en daarna rustig is, niet meer perst en gaat slapen. De fokker denkt dan dat de bevalling ten einde is en laat de teef met rust. Om tot zijn grote schrik een paar uur later te bemerken dat de teef er nog 3 of 4 heeft 'uitgepoept'! Dit is geen uitzondering. Het lijkt of de teef even energie wil opdoen voor de laatste paar pups. Meestal zit er dan tussen de laatsgeboren pup van de eerste groep en de eerste pup van de volgende lichter een tijdbestek van 6 tot 8 uur! De pups die dan geboren worden zijn volkomen normaal en gezond. Het is zelfs voorgekomen dat er 12 uur na een normaal verlopen geboorte nog een pup gezond ter wereld kwam. Dit is natuurlijk een uitzondering maar het geeft aan dat een pup in de baarmoeder toch een behoorlijk veilig plekje heeft. Het is jammer dat er nog steeds dierenartsen zijn die een beetje snel met het middel 'Python' klaarstaan. Python wordt gegeven als weeopwekkend en stimulerend middel en ook om de melkproductie op gang te brengen. Toch is het beter om de teef zo veel mogelijk haar eigen gang te laten gaan. Misschien is de omgeving te gestresst waardoor haar weeën ophouden of misschien wil ze juist wel dat bekende (rustige) personen bij haar in de buurt zijn. Als je echt twijfelt of jezelf niet vertrouwt met de situatie moet je natuurlijk altijd de dierenarts inschakelen! Maar blijf rustig en zorg ervoor dat jouw angst niet op de teef overslaat.

Een Keizersnede

Wanneer de bevalling niet op een natuurlijke wijze plaats kan vinden, bijvoorbeeld bij weeënzwakte of bij een hele grote pup, besluit men tot een keizersnede. Dit is een buikoperatie waarbij de teef onder narcose gaat. De buikwand wordt geopend en de baarmoeder (met pups) wordt zo veel mogelijk buiten de buikholte gehaald. Daar wordt een opening in gemaakt waarna de pups één voor één uit de baarmoederhoornen worden gehaald. De pup wordt ontdaan van de vliezen en de navelstreng wordt doorgeknipt. Ook de bijbehorende placenta wordt er uit gehaald. Als de laatste pup eruit is wordt de opening in de baarmoederhoorn gehecht, en de baarmoeder wordt weer teruggelegd in de buikholte. Na controle wordt de buikwand gehecht, en kan de teef rustig wakker worden. Het is van groot belang dat de pups, die zó uit de baarmoeder komen, op gang geholpen worden met hun ademhaling. Dit moet gebeuren door flink te wrijven met een handdoek. Vaak bevindt zich slijm en vocht in bek en luchtwegen, dit kan men verwijderen door de pup ondersteboven te

houden en met een zwaaiende beweging het vocht eruit slingeren. Hierbij moet men de pup wel goed ondersteunen en vasthouden. Ook kan men het slijm eruit zuigen met een slangetje. Voor de eigenaar ziet het er allemaal wat vreemd uit, maar snelle handeling is geboden. Ook zal de dierenarts de pups zo snel mogelijk willen verlossen. Als de pups goed doorademen kunnen ze eerst in een mandje met kruik (zelf meenemen!) onder een warme lamp, zodat ze niet teveel afkoelen. Als de teef gehecht is en bijkomt uit de narcose, mogen de pups al aangelegd worden. Hoe eerder, hoe liever. Door het zuigen aan de tepel komt de melkproductie goed op gang en zal de baarmoeder gaan samentrekken. Als de teef langzaam bijkomt uit de narcose zal ze verbaasd zijn over de pups. Leg zo nu en dan even een piepend pupje bij haar neus en voor haar ogen, zodat ze het kan ruiken en zien. Zodra ze kan zal ze de pups besnuffelen en hun buikjes masseren. Vergeet niet dat de teef een buikoperatie heeft ondergaan, ze zal rustig moeten herstellen. Ook heeft ze veel energie nodig om de pups te voeden. Let erop dat ze voldoende kan en wil drinken. Geef na de operatie kleine hoeveelheden licht verteerbaar voedsel, gekookte kip en blikvoeding bijvoorbeeld. Vanillevla vinden ze vaak lekker en is rijk aan calcium. Haar buik zal pijnlijk zijn, zeker als de pups er tegenaan trappelen bij het drinken. Let erop dat de pijn niet te hevig wordt, geef eventueel een pijnstiller. In een enkel geval komt de melkproductie niet op gang, dan zal er kunstmatige voeding gegeven moeten worden. Ook komt het sporadisch voor dat de moeder de pups niet herkent en niet accepteert. Tob daar niet te lang mee en neem contact op met de dierenarts, misschien weet hij of zij een andere, net bevallen teef waar de pups bijgelegd zouden kunnen worden. Als alles goed gaat hoeven zowel de teef als de pups geen vervelende gevolgen te hebben van de keizersnede. Alleen de teef behoeft wat meer verzorging omdat ze een operatie ondergaan heeft. Neem bij eventuele complicaties altijd contact op met de dierenarts.

Als naar alle waarschijnlijkheid het hele nest geboren is wordt de dierenarts ontboden voor een na-controle. (als de pups 's nachts geboren zijn of 's avonds laat is het prima dat dit de volgende ochtend gebeurt) De dierenarts controleert door het aftasten van de buik of d.m.v. een echo dat er geen pups of nageboortes achtergebleven zijn. Hij neemt de temperatuur van de teef op en controleert de melkklieren.

Hij kijkt tevens de pups na op het aanwezig zijn van kleine gebreken zoals een open gehemelte, navelstreng problemen en het missen van een poep of plasgat. Het is raadzaam de dierenarts te verzoeken een antibiotica injectie te geven om baarmoeder ontsteking te voorkomen. In alle gevallen is het heel belangrijk de gezondheidstoestand van zowel moeder als pups goed in de gaten te houden. De pups moeten worden gewogen of zij genoeg aankomen en de teef moet elke dag worden getemperatuurd, tot 1 week na de geboorte. Als de temperatuur van de teef hoger dan 38,5 komt bestaat er een grote kans dat zij baarmoeder- of uierontsteking heeft! De teef kan er verder niet ziek uitzien en zelfs goed eten en drinken maar de temp. verhoging verraad altijd een ontsteking. Wanneer de pups in het begin goed aankomen maar na bijvoorbeeld de vierde dag opeens afvallen mag eveneens redelijkerwijs aangenomen worden dat de moederhond iets mankeert! Verder moet u goed in de gaten houden dat alle pups aan de tepel komen en dat zij de eerste biest binnen krijgen. De eerste ontlasting van de pups is vaak zwart van kleur en wordt darmpek genoemd. Daarna is de kleur lichtgelig en kleverig en wordt in den regel direct door de moederhond opgegeten. Met haar tong masseert ze anus en buikje waardoor urine en ontlasting vrijkomen.

Melktekort?

Indien een pup geen biest binnenkrijgt kunt u een biest-vervangend middel geven. Bij de dierenarts of speciaalzaken zijn goede biestvervangers en kunstmelk poeders te koop. Ga niet zelf met verschillende ingrediënten knoeien! Een onderkoelde pup is lusteloos en niet in staat een tepel of speen vast te houden en te zuigen. Het is dan beter de voeding toe te dienen via een maagsonde. Het gebruik van een maagsonde moet goed voorgedaan worden door de dierenarts. Bij onkundig gebruik bestaat er gevaar dat de melk naar de longetjes gaat i.p.v. naar de maag. Als een pup slechts onderkoeld is en verder geen lichamelijke afwijkingen heeft bestaat er geen reden om hem niet te helpen. Als de pup via de maagsonde is gevoed en weer op temperatuur is moet hij zelf weer gaan drinken. Een wat kleine of zwakke pup kunnen we helpen door hem om de twee uur aan een tepel te leggen. Ook kunnen de grote en sterke pups even apart in een doos gelegd worden in de nabijheid van de moeder zodat de kleintjes vaker en meer kunnen drinken. In het geval van een heel groot nest (meer dan 10 pups) is dit gebruikelijk. De grote pups drukken de kleinere aan de kant waardoor de groten groter worden en de kleintjes kleiner. Dit kan voorkomen worden door de kleine pups een handje te helpen bij het aanleggen aan een tepel van de moeder. Niet direct naar het flesje grijpen! Na twee tot drie dagen moet een zwakke of kleine pup zich toch redelijkerwijs zelf kunnen redden. Is dat niet het geval dan moeten we ons afvragen of het zinvol is een dergelijk diertje te laten leven. Uit ervaring weet ik hoe moeilijk het is na een aantal zware en vermoeiende dagen vol zorgen afscheid te moeten nemen; het is het beste besluit. Misschien heeft het pupje inwendig toch iets waardoor het niet groeit of blijft het altijd een kwakkelhondje. Geen enkele toekomstige pupkoper is hierbij gebaat en wij ook niet. Vraag de dierenarts het pupje uit zijn lijden te verlossen en bedenk dat u er alles aan gedaan heeft wat in uw macht lag. De natuur gaat echter zijn eigen, soms harde, weg. Soms lijkt het of de teef niet genoeg melk produceert voor haar pups en wordt er te snel aan bijvoeren gedacht.

Er zijn een aantal punten waarop u moet letten in verband met het groeien van de pups en het melk produceren en afgeven door de teef. Een belangrijk gegeven is dat de teef niet continue melk uit haar tepels laat stromen. De pups bewerken met hun voorpootjes haar uier, een soort massage en men noemt dit 'melktrappelen'. Op een bepaald moment schiet de melk toe! Je kunt dat heel duidelijk horen aan het plotselinge 'geklok' van het slikken van de pups. Je kunt het ook zien, namelijk de staartjes gaan opeens recht naar achteren staan en het hele puppylijfje staat strak gespannen. Als de melk na een tijdje wat minder toeschiet zie je dat de pups nog snel even naar een andere tepel kruipen om de restjes eruit te zuigen. En daarna is het weer een tijd rustig. De melk schiet, afhankelijk van de grootte van het nest en de productie van de teef, zo eens in de één a twee uur toe. Als de teef van nature veel melk produceert zullen de pups vaker zogen en sneller in gewicht aankomen dan van een minder melkrijk teefje. Heel belangrijk echter is het feit dat de melk alleen goed toeschiet wanneer de omstandigheden gunstig zijn. In een gestresste of overdrukke omgeving zal de teef minder vaak haar melk laten schieten waardoor de pups niet goed aankomen. Voorbeelden hiervan zijn; -te veel bezoek in de eerste twee weken: familie, burens, kennissen, schoolvriendjes die 'heel even' willen kijken -een verkeerde plek van de werpkist: vlakbij een deur of gangpad -te veel andere honden in de buurt: ook al zijn het je eigen honden! -nervositeit van de fokker zelf: te vaak de pups wegen en in de omgeving van de werpkist rondhangen om te zien of de teef wel zoogt! Laat de teef gedurende de eerste drie weken bij de pups! Als de teef regelmatig op een andere plaats vertoeft dan waar de pups

liggen zal zij automatisch minder melk produceren. Het horen van piepgeluidjes en de geur van de pups zorgt ervoor dat er een hormoon geprikkeld wordt waardoor de melk toeschiet. Hoort en ruikt zij de pups niet dan zal dit hormoon veel minder in werking treden! Rust is de eerste drie weken van cruciaal belang! Daar komt nog eens bij dat veel Mechelaar teven het na een weekje zogen wel voor gezien houden. Vooral de workaholic typetjes die veel liever met de baas mee gaan naar de trainingen! Ze staan te popelen van ongeduld om maar weer met de baas mee te mogen. Toch moet u hier sterk in zijn en de teef verbieden mee te gaan. Minstens drie weken zal zij voor de pups moeten zorgen en alleen af en toe voor een kleine wandeling mee mogen. Doet u dit niet en geeft u toe aan de wensen van uw teef dan kunt u gegarandeerd problemen met het opgroeien van de pups verwachten. Als u toch de indruk heeft dat de teef onvoldoende melk produceert zijn er een aantal hulpmiddeltjes dat u kunt toepassen op de teef. Bijvoeren met kunstmelk geeft het risico dat de pups minder bij de moeder zuigen, waardoor zij helemaal geen melk meer geeft!

Tips: -geef de teef veel te drinken -maak een oplossing van puppy melkpoeder en geef dit aan de teef (kunstmelk poeder voor pups wordt ook vaak aan zieke en zwakke volwassen honden gegeven, voor een zogende teef is dit ook goed) -laat de teef (als ze wil) 'oud bruin bier' drinken -of geef de teef warme melk met anijs en/of druivensuiker. Zorg dat de teef extra goed eet, een zogende teef eet wel tot vier keer de hoeveelheid dan die ze normaal krijgt. (als ze normaal één keer per dag een bepaalde hoeveelheid brokken krijgt, dan eet ze nu vier keer per dag deze portie!) Geef een hoogwaardig voer, bijvoorbeeld een 'energielijn' van een bepaald merk voer. Geef door de brokken wat lekkers om haar aan het eten te houden als ze een slechte eter is. (pens/vlees/droge melkpoeder/roomboter/blikvlees)

Hoeveel moet een pup nu aankomen, wat is teveel en wat is te weinig? Als richtlijn kan het volgende schema uitkomst bieden; een pup moet gemiddeld 2 - 2,5 gram per kilo teef / per dag aankomen. Dus als een teef 20 kilo weegt; $2 \text{ gram} \times 20 = \underline{40 \text{ gram}}$ per dag. Na acht dagen moet het geboortegewicht zijn verdubbeld!

Weeg de pups niet elke dag maar om de twee dagen. Zo houdt u een goed overzicht zonder al te snel in de stress te schieten. Ondanks een voorspoedig begin kan het gebeuren dat in een tijdsbestek van een week alle pups ziek worden en doodgaan. Men spreekt dan van het 'puppy sterftesyndroom'. Een juiste oorzaak is vaak moeilijk te achterhalen. In een enkel geval is het een probleem met de bloedgroep, zoals bij mensen de bekende resusbaby's. Doch vaker kan een virale of bacteriële infectie als schuldige worden aangewezen. Zelfmedicatie is niet mogelijk, in alle gevallen dient direct de dierenarts gewaarschuwd te worden. Alleen bij heel vroegtijdige ontdekking kan een juiste behandeling baat hebben. Heel vaak echter sterven alle pups. In het geval van een bacteriële infectie moet u letten op de volgende symptomen; veel piepen/schreeuwen van de pups, doelloos in het nest rondkruipen, slecht zuigen, niet aankomen, ongecontroleerd rondzwaaien met het kopje, voelen koud aan, gelige diarree, blauwachtige verkleuring van het buikje en een 'zuur' ruiken van de pup.

Behalve de gezondheid van de pups dient ook de moederhond goed in de gaten te worden gehouden. Bij haar kunnen de volgende complicaties optreden: Baarmoeder ontsteking: -de teef is erg dorstig en hijgt veel -2-5 dagen na de geboorte is een erg donkere en bloederige afscheiding te zien uit de vagina -ze heeft duidelijk koorts (temp. hoger dan 38,5) -traagheid en lusteloos en 'niet aanspreekbaar' Uier ontsteking (mastitis): -alle melkklieren van de teef

zijn hard en warm -ze heeft duidelijk koorts -staat de pups niet toe om te drinken Pijnlijke en/of ontstoken tepels: -de tepels zijn rood en warm -de tepels zitten vol met kloofjes en barsten -er komen blauwachtige plekken op de tepels die open kunnen gaan Melkkoorts (eclampsie): Melkkoorts treedt soms op als de pups 5-6 weken oud zijn en ontstaat door een calcium tekort. Snelle behandeling is noodzakelijk bij deze aandoening! (eclampsie kan ook veel eerder na de geboorte optreden, wees altijd alert!) -de teef is erg onrustig en schuurt over de grond -de teef jankt, ligt met gestrekte poten en ademt snel -als ze wil staan valt ze om -hoge koorts -kwijlen, toevallen en stijfheid treden op. In al deze gevallen geen zelfmedicatie toepassen maar direct de dierenarts waarschuwen. Diarree: Teven hebben na de geboorte vaak last van diarree. Deels omdat ze de nageboortes hebben opgegeten en deels omdat ze de poepjes van de pups opeten. Daarnaast kunnen ze flink besmet zijn met spoelwormen wat vrij normaal is. Omdat sommige teven misschien bijvoeding krijgen in de vorm van melkpoeder, extra vlees, pens en vaker grotere porties eten zullen zij gemiddeld een vrij dunne ontlasting hebben. Dit probleem gaat vanzelf over maar eventueel kunnen we helpen door haar gekookte rijst met gekookte kipfilet te geven. Meng dit door haar gewone voer anders krijgt ze een te eenzijdig dieet.

De pups worden, zoals bekend, blind en doof geboren. De oogjes gaan na een dag of tien open. Leuk om te weten is dat bij pups die te vroeg geboren zijn (met 57/58 dagen) de oogjes veel later opengaan. Wat niet iedereen weet is dat de oorschelpen ook dichtzitten. Deze gaan pas veel later open dan de oogjes, na twee tot drie weken pas.

Heel enkel zie je bij het opengaan van de oogleden een probleempje ontstaan, nl. dat de oogleden aan elkaar vast blijven zitten. In dit geval kunnen we met een klein beetje gekookt water de oogjes bevochtigen. Maar ook niet meer dan dat, nooit zelf proberen de wimpers los te peuten! Duurt het alsnog te lang en lijkt het ontstoken te raken dan vragen we de dierenarts om raad. Als de oogjes los gaan is de kleur van de ogen nog niet met zekerheid vast te stellen. Bijna altijd zijn de oogjes donkerblauw! Zodra de pups twee weken oud zijn knippen we de nageltjes om de tepels van de moederhond te ontlasten. Het is bij deze kleine pups heel goed te zien tot hoever je kunt knippen. Er zit aan het uiteinde van het nageltje een extreem witte rand, die moet er helemaal af. Tegelijk ontwormen we de pups met een speciaal voor hen bedoeld middel. Het handigst is een 'pasta' te gebruiken die je op het tongetje van de pups aan kan brengen. Het bekje even gesloten houden en klaar is kees. Eerst de pup goed wegen en de gebruiksaanwijzing van het middel lezen! Een vloeibaar wormmiddel dat je met een spuitje in moet geven vind ik persoonlijk wat gevaarlijk; het pupje kan zich te gemakkelijk verslikken. Op de leeftijd van 3 weken beginnen we met het geven van vast voedsel in de vorm van puppybrokjes. Ze hoeven er niet direct allemaal tegelijk van te eten. Aan het einde van de 4e week eten alle pups goed van de brokjes. Zorg dat er vers water in de nabijheid van de pups staat. Op deze wijze spenen de pups het gemakkelijkst en is het voeren van pap absoluut niet nodig! Eerder bijvoeren dan 3 weken is niet nodig, tenzij op doktersadvies en dan alleen met een speciale puppypap. Pap gemaakt van koemelk geeft vaak diarree!

Inprenting en socialisatie van de pups

De eerste drie weken moet voor de fokker een plezierige tijd zijn. De teef zorgt goed voor haar pups, ze komen goed aan en worden goed schoongehouden. Geniet van deze periode want daarna is er veel werk aan de winkel! Vanaf de derde week beginnen de pups van de

brokjes te eten. De ontlasting krijgt daardoor een andere samenstelling waardoor de meeste teven (uitzonderingen daargelaten) de poepjes niet meer opeten. Taak voor de fokker om er nu voor te zorgen dat het één en ander opgeruimd wordt en schoon blijft. Het is handig als de pups de werpkist makkelijk in- en uit kunnen lopen, hoewel dit in het begin wat stuntelig gaat en we nogal eens moeten helpen. Pups zijn erg nestzindelijk en maken gebruik van de mogelijkheid om de behoeften buiten het nest op kranten te deponeren. Dat gaat ook nog wel eens mis omdat ze nog niet zo behendig zijn. Maar naarmate ze ouder worden gaat dat steeds beter. Het is wel belangrijk te weten dat ze van de derde tot de vierde week 's nachts nog bij de moeder moeten kunnen drinken. Zijn ze niet in staat de werpkist zelfstandig in te klimmen of terug te vinden dan moeten ze nog in de werpkist worden opgesloten. Hier komen de 'opzet randen' dan van pas. In deze week worden de pups al veel vrijmoediger en beginnen ze hun omgeving te verkennen. Laat dit in een rustig tempo gebeuren. Zet de pups niet nu al direct op een koude of hele vreemde ondergrond. Niet elke pup is even snel bij deze ontwikkeling. Geef ze de tijd en laat ze samen met de moederhond de andere vertrekken in het huis onderzoeken. Til de pups regelmatig op en knuffel ze veel. Laat kinderen op de grond zitten als ze een pupje vast willen houden. Vanaf de vijfde week zien we al enorme verschillen in gedrag en onderzoeksdrijf. De pups vechten met elkaar, grommen en maken blafgeluidjes.

Ze herkennen nu bepaalde personen (verzorgers) heel goed en zullen protesteren om te laten weten dat ze de werpkist of puppyren uit willen. Dit gaat gepaard met veel gejammer en nu al kunnen we zien welke pup de grootste mond heeft! De vijfde week is geschikt om de pups 's nachts te scheiden van hun moeder. De teef gaat dan ergens anders slapen, de pups blijven in hun werpkist/puppyren.

De pups zullen goed gaan reageren op het roepen van 'puppy, puppy, puppyyyyyyy' zodra ze hun eten krijgen. Op deze wijze worden ze naar andere plaatsen in het huis gelokt en worden ze steeds vrijer. Ze kunnen nu ook naar buiten indien het weer dit toelaat. Een keer laten kennismaken met regen of sneeuw kan geen kwaad maar laat de pups er niet een halfuur of langer in zitten! Overigens vreten puppy's van alles van de grond, kijk dus goed uit waar ze buiten losgelaten worden. Voor het eerst naar buiten gebeurt altijd samen met de moeder. De omgeving moet betegeld zijn (goed schoon te houden), goed afgedaasd (puppy's zijn zeer vindingrijk in het ontsnappen) en bevat geen gevaarlijk speelgoed of andere dingen die gevaar kunnen opleveren. Op de leeftijd van vijf weken krijgen de pupjes een halsbandje om. Het makkelijkst zijn de simpele en goedkope poezen halsbandjes. Ze hebben nu een week de tijd om aan het bandje te wennen alvorens er met ze gewandeld wordt. Rond deze leeftijd is het belangrijk de pups veel aan harde geluiden te laten wennen. Sla bijvoorbeeld tijdens het voeren met een pollepel op een deksel of rammel met een blikje met spijkers als je ze roept. Draai af en toe het volume van radio en tv flink omhoog en geef veel speelgoed dat geluid maakt. Tussen de vijfde en de zesde week moeten de pups ook kennismaken met andere honden. Als de fokker zelf meerdere eigen honden heeft kan dit al eerder gebeuren. Bezit hij deze niet dan moet er gezocht worden naar een geschikte, rustige en sociale oudere hond. Als de moederhond deze hond niet kent moet zij buiten zicht gehouden worden. Het is belangrijk dat pups grenzen leren kennen. Als zij te ver doordrammen bij een oudere hond die hun aanwezigheid niet meer wenst moeten ze geleerd hebben dat diep grommen betekent 'ophouden'. Een oudere hond doet dat door flink te corrigeren met de bek. In onze ogen lijkt dit soms te hard te gaan maar meestal valt dat wel mee. Gebruik voor dit doel dus een hond die zelf optimaal in een roedel is opgegroeid. Vaak

krijg je nu bezoek van aspirant puppykopers. Neem er de tijd voor, beantwoord vragen zo eerlijk mogelijk en laat de gegevens van de ouderdieren zien. Probeer zelf ook een aantal vragen aan de pupkoper te stellen. Hoe is hun gezinssituatie, welke werkzaamheden willen ze met de hond verrichten en hoeveel ervaring hebben ze in het opvoeden van een pup? Geef, indien nodig, tips over hondenscholen en literatuur op het gebied van opvoeding en training. Als de pups zes weken zijn vinden er nog meer veranderingen plaats. De puppy enting vindt plaats en mede de algehele controle door de dierenarts. U kunt de dierenarts thuis laten komen doch het is leuker om een aparte afspraak te maken zodat u buiten het spreekuur in de praktijk mag komen met de pups. Zo allemaal bij elkaar vinden de pups het helemaal niet eng, ze krijgen veel aandacht van de assistente en misschien zelfs wel een hondenkoekje. Het spuitje op zich stelt helemaal niks voor, de pup staat al weer op de grond voor hij in de gaten heeft gehad wat er gebeurde. De dierenarts vult in het inentingsboekje de gebruikte entstof in en de gezondheidsverklaring. De pups worden ook hier weer nagekeken, het hartje en de longen worden beluisterd en bij het reutje wordt gekeken of de balletjes zijn ingedaald. Bij pups van 6 weken is dit soms nog niet het geval.

Laat bij twijfel voordat de pup weggaat de dierenarts nog een keer kijken. Wordt de pup verkocht als mogelijk toekomstige dekru en heeft hij na een aantal maanden (uiterlijk 10 maanden) nog steeds geen- of slechts één ingedaalde testikel dan mag de pupkoper van u een kleine financiële tegemoetkoming verwachten. In het entingsboekje schrijft de fokker bovendien de data en het gebruikte middel van het ontwormen op. Ze kunnen nu mee naar buiten aan het riempje (evt. na de inenting) en dat gaat nog niet zo heel gemakkelijk. Trek hier veel tijd vooruit en neem elke dag de moeite om een klein stukje met de pup te lopen. Neem de pups apart mee, zonder moeder en broertjes of zusjes. Zo krijg je een hele goede indruk van elk individu. Lopend langs een weg of in een drukke wijk kom je verkeer tegen, volwassenen en kinderen. Heel geschikt voor de vroege socialisatie, mits: je nooit troost bij schrik, angstig gedrag of het niet mee willen lopen! Is een pup extreem angstig dan kun je de moederhond mee laten lopen, doch dit moet meer uitzondering dan regel zijn. De pup moet goed op de stemmen van mensen reageren, vertrouwen in hun hebben en vrolijk kwispelend de wereld tegemoet zien! De pups eten nu inmiddels behoorlijk van de brokken en de teef laat steeds vaker weten dat ze geen behoefte meer heeft aan dat zuigende gespuis! Het is beter de pups op vaste tijden te voeren dan de bak met brokken te laten staan. Tijdens die voermomenten kunnen we de pups weer aan het één en ander laten wennen of roepen. Vaak merk je nu ook dat er pups zijn die bij de voerbak grommen naar hun nestgenoten. Geef het voer daarom verdeeld in meerdere bakken of zet de aan de kant gedrukte pups even apart tijdens het voeren.

De zevende week nadert en meestal komt er rond deze tijd de dierenarts om de pups te chippen. Het chippen zelf is een vrij pijnloze gebeurtenis, alhoewel die naald toch wel erg dik is! Het komt wel eens voor dat de chip uiteindelijk gaat zwerven door het lichaam of dat tijdens het aanbrengen van de chip een fout wordt gemaakt waardoor de chip er later uitvalt. Na- controle met het afleesapparaat is dan zeker van belang. Exact op de dag dat de pups zeven weken zijn (of - of + 1 dag) kan er een puppy gedragstest worden afgenomen. In het geval van de Mechelaar is dit ten zeerste aan te raden! De Mechelse herder is en blijft een ras met gebruiksaanwijzing en een verkeerde plaatsing komt altijd bij de fokker terug of belandt in een asiel. Het is heel makkelijk de pup-eigenaar de schuld te geven van een verkeerde opvoeding. Doch de fokker draagt de meeste verantwoordelijkheid, hij weet hoe het ras in elkaar zit en weet ook welke problemen de pupkoper tegen kan komen. Via

gesprekken weet hij welk type hond het beste bij de pupkoper zou passen en de test zal moeten uitwijzen welk hondje dat het meest benadert. Laat de test afnemen door iemand die kennis van zaken heeft op het gebied van hondengedrag en de Mechelaar in het bijzonder! De test neemt ongeveer 25 minuten per pup in beslag. Elke pup krijgt een beschrijving van de tester. In overleg met de tester krijgt u zo al een goed beeld van plaatsing. Vraag wel aan de pupkoper of hij voorkeur heeft voor een reu of teef en waarom en mocht het zo zijn dat er een 'lelijke' pup tussen zit (met een witte streep) of hij wel of niet bereid is een dergelijk hondje te accepteren.

Formaliteiten

Als de puppy test is afgenomen en de chip geplaatst is het tijd om afscheid te nemen. Voor sommige fokkers een heel zwaar afscheid, anderen hangen de vlag uit, na al het werk dat ze er mee hebben gehad! Als de pupkoper zijn hondje komt halen moet er weer een heleboel worden verteld. Misschien nog tips voor de eerste nacht, de zindelijkheidstraining, voeding, de reis naar huis, enz. Het geeft allemaal niets, een goede fokker is bereid zo veel mogelijk informatie mee te geven. Ook mag de pupkoper, als hij eenmaal zijn hondje thuis heeft, zo vaak mogelijk bellen en om advies vragen. Het is voor u als fokker een plicht ervoor te zorgen dat de pupkoper gegevens krijgt van beide ouderdieren. Dat staat niet alleen netjes verzorgd maar geeft ook een eerlijk beeld. Van de volgende gegevens mag de pupkoper een kopie hebben: -NVBK stamboom van beide ouders -evt. 5 generatie stamboom – indien in het bezit HD uitslag van beide ouders-Show uitslagen van één of beide ouders -evt. Overige diploma's behorend bij de ouders. De gegevens kunt u in een map verzameld aanbieden, eventueel met wat losse informatie over de Mechelse herder, opvoeding, training, enz. Verder is het belangrijk dat de pupkoper voer mee krijgt dat de pup gewend is te eten. Meestal kun je bij de fabrikant van het voer dat je geeft gratis puppy-pakketten krijgen. Kijk dan wel of dat pakket hetzelfde voer bevat als wat de pups altijd aten, anders heeft de pupkoper alsnog een probleem. (diarree) En natuurlijk een stuk lap of deken waar de geur van het nest aan zit.

Het is een fokker aan te raden te werken met een koopcontract. Maar dan wel één die niet alleen de rechten en plichten van de pupkoper omschrijft maar ook die van de fokker op een eerlijke basis. Het gebeurt nog te vaak dat bepaalde problemen die later ontstaan niet op een gewone wijze uitgepraat of afgehandeld kunnen worden. Meestal gaat het om medische aspecten, als blijkt dat de pup iets zou hebben dat erfelijk 'zou kunnen zijn'. Of als blijkt dat de fokker iets verzwegen zou hebben over de gezondheid van zijn fokdieren. Maar ook als de pupkoper verzwegen heeft dat hij eigenlijk niet goed voor de pup kan zorgen of dat hij er verkeerd mee om is gegaan gedurende de opvoeding. Het koopcontract wordt samen doorgelezen (de pupkoper moet deze al eerder hebben kunnen inzien zodat hij weet wat er in staat) en bij het afhalen en betalen van de pup ondertekend te worden. Verder dient u heel nauwkeurig de gegevens te noteren van de pupkoper en op wiens naam de pup moet komen te staan op de stamboom. De naam van de pup welke op de stamboom komt te staan is eveneens belangrijk. Heeft de fokker een kennelnaam dan mag de naam zelf worden gekozen. Zo niet, is het nog altijd het NVBK die beslist. Sommige fokkers bedenken

zelf namen voor de pups, op de stamboom staat dan een andere naam als de roepnaam. Of een fokker geeft aan dat de naam met een bepaalde letter moet beginnen, de pupkoper mag dan zelf een naam kiezen. Van het NVBK heeft u een aanvraag formulier voor stambomen gekregen, die worden overhandigd aan de nestcontroleur die alle gegevens invult. Je kan die zelf opsturen naar het secretariaat met originele stamboom van de teef en de originele of kopij stamboom van de reu. Meestal is het aangewezen dat je dit laat doen door de controleur. Soms moet u adverteren als de afzet van pups niet loopt zoals u had verwacht. Doe dit bij voorkeur in ons hondenmagazine of een maandblad als "Woef". Ook op internet is het mogelijk advertenties te plaatsen. Wat van belang is, is dat u niet tot een ongewilde verkoop overgaat omdat u bang bent met de pups te blijven zitten! Blijf bij uw standpunt en verkoop de pups niet zomaar en ook niet onder de prijs. Vraag ook niet te veel geld, het moet geen elite-product worden. Sommige fokkers vragen voor een teef meer geld dan voor een reu. Toch is dat gevaarlijk omdat je niet meer naar het karakter kijkt, de pupkoper ziet dan alleen nog maar dat mooie uiterlijk of hij neemt een reu om voordeliger uit te zijn, terwijl dat in zijn situatie nou net niet past. Als uiteindelijk alle pups de deur uit zijn is het werk van de fokker niet geheel af zonder nazorg te verlenen. Adviezen geven als er nadien nog vragen zijn en de stamboom afgeven zodra die binnen is (duurt ca. 6 weken). Soms kan het voorkomen dat ondanks alle goede informatie en begeleiding het niet klikt tussen pupkoper en hond; dat men zich dermate vergist heeft in het ras of dat de hond zo moeilijk is dat deze in huis niet is te handhaven. Je kunt, als fokker, de kop in het zand steken maar het is beter samen naar een oplossing te zoeken. Neem de hond tegen redelijke vergoeding weer terug of help mee naar het zoeken van een herplaats adres. Hier is uiteindelijk niet alleen de pupkoper mee gebaat maar ook de hond en niet te vergeten uw eigen naam als zijnde een goede fokker met hart voor zijn fokproducten!

© Laurent Taverne

Bijlage's:

- Wettelijke bepalingen voor het aankopen van een hond
- NVBK richtlijnen bij het fokken
- NVBK advies fokkers – handelaars
- DNA: H200 afstammingsonderzoek
- DNA: H723 – MDR1(multidrug resistance) onderzoek
- NVBK aanvraag kennelnaam
- NVBK nestcontrole zonder dekaangifte

Bijlage 1:

Wettelijke bepalingen voor het aankopen van een hond.

Een hond kopen? Niet zonder paspoort!

Het kopen van een hond zonder paspoort is strafbaar. Bovendien hebt u dit paspoort ook nodig als u uw hond wil meenemen op reis. Let dan ook op de volgende punten als u een hond koopt :

- De hond moet geïdentificeerd en geregistreerd zijn vooraleer u hem koopt.
- De verkoper moet u op het ogenblik van de aankoop het blauwe "paspoort voor gezelschapsdieren" geven. Op pagina 2 en 3 van dit paspoort dienen twee etiketten gekleefd te zijn met alle gegevens van de verkoper en van de hond. Onderaan de etiketten staat het paspoortnummer. Let erop dat dit nummer hetzelfde is als het nummer op het paspoort.
- De verkoper moet uw gegevens invullen op de kaart "Aanvraag tot wijziging van verantwoordelijke". Deze kaart moet hij binnen acht dagen naar de BVIRH (Belgische Vereniging voor Identificatie en Registratie van Honden) sturen. Enkele dagen later zal u dan een zelfklevend registratiebewijs op uw naam krijgen en een nieuwe kaart voor het meedelen van wijzigingen.

Registratie van honden

Uw gegevens en die van uw hond worden geregistreerd in een centrale databank. Deze databank wordt bijgehouden door de BVIRH (Belgische Vereniging voor Identificatie en Registratie van Honden).

Zodra de BVIRH deze gegevens heeft geregistreerd, stuurt zij u een registratiebewijs. Dit bewijs bestaat uit twee zelfklevende etiketten die u in het paspoort moet klevens. Het nummer van het paspoort staat onderaan op de etiketten. Let dus goed op dat u de juiste etiketten in het juiste paspoort kleeft.

Naast het registratiebewijs stuurt de BVIRH u ook een kaart die u kan gebruiken om de gegevens in de databank te laten aanpassen wanneer u verhuist of de hond verkoopt.

Verandering van de gegevens

Volgende veranderingen moeten zo snel mogelijk aan de databank gemeld worden :

- verandering van eigenaar
- verhuis
- plaatsing van een tweede identificatieteken
- overlijden van de hond

In ieder geval mag u niet zelf de gegevens op het zelfklevende registratiebewijs veranderen.

Als u een hond **verkoopt**, vult u de gegevens van de nieuwe eigenaar in op de kaart "Aanvraag tot wijziging van verantwoordelijke". Deze kaart moet u binnen acht dagen bezorgen aan de BVIRH (Belgische Vereniging voor Identificatie en Registratie van Honden). Het paspoort geeft u onmiddellijk aan de nieuwe eigenaar.

Deze zal enkele dagen later een registratiebewijs op zijn naam krijgen en een nieuwe kaart voor het meedelen van wijzigingen, tenzij de nieuwe eigenaar in het buitenland woont.

Wanneer u **verhuist**, vult u uw nieuwe adres in op de kaart "Aanvraag tot wijziging van verantwoordelijke" en stuurt deze zo snel mogelijk naar de BVIRH. Enkele dagen later zal u een nieuw registratiebewijs en een nieuwe kaart voor het meedelen van wijzigingen krijgen.

Indien de microchip of de tatoeage van uw hond niet meer leesbaar is, moet u uw hond opnieuw laten identificeren. Ook kan u een microchip laten plaatsen bij een hond die getatoeëerd is of een tatoeage laten plaatsen bij een hond die reeds een microchip heeft. De identificeerder zal dit **nieuwe identificatieteken** meedelen aan de BVIRH met de kaart "Aanvraag tot wijziging van verantwoordelijke".

Als uw hond sterft, vult u de datum van **overlijden** in op de kaart "Aanvraag tot wijziging van verantwoordelijke" en stuurt deze naar de BVIRH. Indien u een erkende hondenkweker of –handelaar bent, moet u ook het paspoort terugsturen.

Wettelijke bepalingen voor het kweken van honden.

Onder hondenkwekerij wordt verstaan: elke inrichting waar teven voor de kweek gehouden worden en waar jaarlijks ten minste drie nesten geboren worden en verhandeld worden die in deze inrichting gekweekt zijn.

Om duidelijk te zijn: elk huis waar jaarlijks meer dan twee nesten geboren worden, wordt beschouwd als een "hondenkwekerij" en moet worden erkend overeenkomstig de voorschriften van het (koninklijk besluit van 17/02/1997) houdende de erkenningsvoorwaarden voor hondenkwekerijen, kattenkwekerijen, dierenasielen, dierenpensions en handelszaken voor dieren, en de voorwaarden inzake de verhandeling van dieren .

De erkenning

Dierenkwekerijen zijn verplicht een erkenning aan te vragen. Die wordt pas toegekend na onderzoek van een volledig dossier, verstuurd door het gemeentebestuur van de plaats waar de inrichting zich bevindt. Het gemeentebestuur geeft eerst een advies over de voorwaarden gevisieerd in de milieuvergunning en stuurt het dossier daarna door naar de dienst Dierenwelzijn. De aanvraag tot erkenning moet verplicht de volgende gegevens bevatten:

- een schematisch plan van de inrichting waarop de verschillende functies van de ruimtes staan aangeduid
- een beschrijving van de verblijfsruimten van de dieren met vermelding van het aantal en de soorten beschikbare verblijfsruimten, de afmetingen ervan en het aantal en soort dieren dat er kan gehouden worden
- in voorkomend geval, een kopie van de statuten van de inrichting en de milieuvergunning
- het bewijs van inschrijving in het handelsregister (Kruispuntbank van Ondernemingen)
- een kopie van het contract met een erkende dierenarts

- fiscale zegels ter waarde van € 75 tot en met 10 fokteven of ter waarde van € 250 voor meer dan 10 fokteven.

De aanvraag tot erkenning wordt ingediend bij het gemeentebestuur van de plaats waar de kwekerij zich bevindt.

De minister verleent de erkenning op advies van deze dienst binnen 6 maanden na ontvangst van de aanvraag indien voldaan wordt aan de voorwaarden vastgelegd in de wet van 14 augustus 1986 en de uitvoeringsbesluiten ervan (koninklijk besluit van 17/02/1997) .

Kwekerijen worden onderworpen aan controles om na te gaan of ze voldoen aan de vereisten inzake dierenwelzijn. Deze controles worden systematisch uitgevoerd bij het onderzoek voor de erkenningsaanvraag en worden herhaald tijdens een algemene controleronde of indien er een klacht wordt ingediend tegen een inrichting. De controles gebeuren op administratief en praktisch vlak aan de hand van deze criteria:

- aanwezigheid van voldoende en competent personeel
- contract met een dierenarts
- aanwezigheid van registers
- identificatie en registratie van honden
- naleving van de voorwaarden van de wettelijke garantie en de normen voor het houden van dieren

Verplichtingen van de verantwoordelijke van de kwekerij

De verantwoordelijke van de kwekerij is verplicht om de koper:

- de nodige instructies te geven over de voeding, de huisvesting en de algemene verzorging van het dier;
- op diens verzoek het gedateerde bewijs van eigendomsoverdracht te bezorgen met vermelding van de naam van de verkoper, de soort en het aantal verkochte dieren;
- bij de verkoop van een hond een garantie te geven tegen bepaalde besmettelijke ziektes die zouden kunnen optreden binnen 10 dagen na de verkoop. Hiervoor moet hij de koper een garantiebewijs overhandigen met de identificatiegegevens van het dier, de gegevens en handtekening van de verkoper en de koper, de datum van verkoop en de manier waarop de ziekte tot uiting kan komen. Deze garantie geeft de koper de keuze tussen de vervanging van het overleden dier of een terugbetaling. Ziekten waarop de wettelijke garantie van toepassing is, zijn (bij honden) de ziekte van Carré, parvovirose en Hepatitis Contagiosa Canis
- Naast deze wettelijke garantie is de verkoper altijd gehouden aan de voorwaarden “van de wettelijke waarborg van de verkoper tegen verborgen gebreken” zoals vermeld in artikel 1641 en volgende van het Burgerlijk Wetboek;
- Honden mogen pas verkocht worden wanneer ze, in overeenstemming met de wettelijke bepalingen, geïdentificeerd en geregistreerd zijn en over een geldig identificatiecertificaat (paspoort) beschikken;
- De verantwoordelijke van de kwekerij moet bij het plaatsen van een reclameadvertentie, zijn erkenningsnummer duidelijk zichtbaar vermelden;
- De verantwoordelijke van de kwekerij moet zijn erkenningsbewijs duidelijk zichtbaar voor elke potentiële koper in zijn handelszaak ophangen.

Het is verboden

- honden te verhandelen die:
 - minder dan 7 weken oud zijn

- niet volgens de wettelijke voorschriften geïdentificeerd zijn (honden)
- niet in het bezit zijn van een geldig identificatiebewijs (honden)
- een niet-toegelaten ingreep ondergaan hebben ; behalve wanneer de ingreep plaatsvond voor het verbod van kracht was
- De kweker mag de teven niet meer dan twee keer per jaar laten jongen
- Kweek door kruising van verschillende rassen is verboden

Meer info: www.health.fgov.be

Bijlage 2:

N.V.B.K. Richtlijnen bij het fokken:

- Indien er gekweekt wordt stuurt men een dekaangifte naar het Nationaal Secretariaat.
- Bij ontvangst van deze dekaangifte zal er een bewijs van ontvangst overgemaakt worden. Dit bewijs is eveneens voorzien van alle nodige gegevens om de latere geboorte aan te geven en eventuele stambomen aan te vragen.
- De fokker, die dergelijk bewijs ontvangt moet contact opnemen (binnen de 8 dagen na de geboorte) met één der vermelde personen die op dit formulier voorkomen.
- De gecontacteerde persoon (erkend controleur N.V.B.K.), zal ten gepaste tijde (hondjes moeten minstens 4 weken oud zijn en moeten geïdentificeerd zijn) een nestcontrole uitvoeren. Deze nestcontrole gaat gepaard met het invullen en nazien van alle nodige formaliteiten, dit tot het bekomen van stambomen.
- De fokker of kweker moet er voor zorgen dat de stamboom van zijn hond op naam geregistreerd is evenals de identificatie bij het BVIRH /ABIEC moet de juiste eigenaar vernoemen.
- De namen voor de jonge honden kunnen enkel maar ter info ingevuld worden. Het secretariaat beslist of deze namen officieel zullen toegekend worden. Eigenaars van een kennelnaam mogen wel de namen kiezen. Enkel bij aangekeurde honden wordt bij de naam het afkappingsteken gebruikt, (C' Piet) bvb.
- Indien op het ogenblik van de nestcontrole, de fokteef niet in het bezit is van een stamboom, moet deze aangekeurd worden welk kan gebeuren door de controleur zelf. Dit moet dan eveneens op het formulier vermeld worden.
- Eventuele overname van een stamboom moet ook op het formulier aangeduid worden. Bij overname moet de originele stamboom aan de nestcontroleur voorgelegd worden
- Na ontvangst van de nodige betalingen en alle formaliteiten zullen de stambomen binnen de 3 weken overgemaakt worden.

- LET WEL!

Originele stamboom van teef en kopie of originele stamboom van dekru moet bijgevoegd worden eveneens moet er nazicht gebeuren of beide honden geïdentificeerd zijn.

Eveneens dienen de **stambomen** de **naam van de rechtmatige eigenaars** te vermelden. Indien dit niet is, gelieve dit te vermelden op het "Bewijs van dekaangifte" en het nodig bedrag aan te rekenen.

Let wel! Indien een stamboom niet op rechtmatige naam staat moet bijkomende prijs "op naam plaatsen" aangerekend worden.

Alle pups moeten geïdentificeerd (indien wettelijk verplicht) zijn bij de nestcontrole. Zonder bewijs van identificatie kunnen geen stambomen aangemaakt worden. De identificatie wordt op de stamboom vermeld.

DNA is eveneens mogelijk. Vraag info aan nestcontroleur.

Bijlage 3:

LET OP ! DERGELIJKE RICHTLIJNEN MOETEN AAN IEDERE KOPER VAN EEN PUP, DOOR DE FOKKER EN/OF VERKOPER MEEGEGEVEN WORDEN.

(Koninklijk Besluit van 27/04/2007)

BELANGRIJK: bij verkoop of gift **van elke pup of hond MOET de eigenaar (fokker)** ABIEC-BVIRH hierover inlichten met de voorziene kaart (Zie Europees paspoort).

Richtlijnen voor de opvoeding van een hond

- Geef uw pup enkele dagen om zich aan zijn nieuwe omgeving aan te passen.
- Leer hem de leefregels die zijn nieuwe gezin hem oplegt, na te leven:
 - o De pup dient een eigen slaappleats te hebben, zonder dat hij het doen en laten van zijn baasjes kan controleren, weg van de drukte (hij heeft ook recht op zijn rust)
 - o De hond mag niet aan tafel gevoederd worden, hij eet onafhankelijk van zijn baasjes.
 - o De baasjes beslissen over de momenten om te spelen en te strelen.

Socialiseren. Uw pup heeft misschien reeds andere honden en enkele mensen ontmoet. De socialisatie met andere honden en andere diersoorten (kat, paarden, schapen, koeien,...) is tot de leeftijd van 3 maanden zonder problemen mogelijk.

Laat hem dus verschillende andere dieren en personen (volwassenen, kinderen: klein en groot!!) in verschillende situaties ontmoeten. Hij heeft zijn eerste vaccinaties gehad, die hem gedeeltelijk beschermen en u kunt dus gerust met hem buitengaan (aan de leiband, niet in de armen!), maar vermijdt toch plaatsen waar er loslopende honden kunnen zijn.

Laat hem vanaf nu wennen aan **verschillende situaties uit het dagelijkse leven:** geluiden (vliegtuig, onweer, wasmachine, grasmachine, sirene, ...), bewegingen (auto's, wielrenners, joggers, kinderkoetsen,...), enz. Wat hij tot de leeftijd van 3 maanden leert en ervaart, zal hij later als "normaal" beschouwen. Deze aanpassingsmogelijkheid neemt geleidelijk af.

Als de hond later in een situatie komt die hij nog niet kent, bestaat er het risico dat hij schrikt en slecht reageert.

Zindelijkheid. Het zal 4 tot 6 maanden duren vooraleer uw pup zijn behoeften voldoende lang kan ophouden. Maar u kan nu al beginnen om hem zindelijkheid bij te brengen. Zodra u hem aanstalten ziet maken om te stoppen met spelen of om zijn behoefte te doen, laat u hem buiten en brengt u hem naar de plaats waar u wilt dat hij het doet en moedig hem aan door te aaien. Straf hem niet wanneer het eens in huis gebeurt.

Over het algemeen stimuleert de maaltijd (3-4 keer per dag aan het begin) de ontlasting. Dus zet hem, zodra hij heeft gegeten, op de plaats die voor hem gereserveerd is.

Laat hem er direct aan wennen om **alleen thuis te blijven:** eerst enkele minuten, dan enkele uren, dan een halve dag en vervolgens een gehele dag. Hoe geleidelijker deze overgangen gebeuren, hoe beter uw hond zich zal aanpassen. Het is het beste om geen vast ritueel van het weggaan te maken en niet te praten tegen de hond terwijl u uw jas, sleutels of tas neemt. Hij zal deze gebaren immers zeer snel associëren met het feit dat u weggaat.

Daarom moet u de hond negeren zowel wanneer u vertrekt als wanneer u terug thuis komt (de hond dus niet onmiddellijk gaan begroeten of aaien).

Eens de hond gewend is om alleen te zijn gedurende de dag, zal hij minder angstig zijn en minder neiging vertonen om dingen te vernielen, het huis te bevuilen of te blaffen.

De opvoeding dient te gebeuren met geduld, vastberadenheid en standvastigheid (wat verboden wordt aan een pup, moet ook verboden blijven aan de volwassen hond). De regels moeten door alle gezinsleden toegepast worden. U kunt een hondenschool bezoeken zodra uw pup tien weken oud is (puppyschool). De pup zal er leren omgaan met de andere pups en honden en u leert er de basishandelingen om hem te doen gehoorzamen (liggen, zitten, blijven, ...). Eens deze handelingen onder de knie, gebruik die dan ook in het dagelijkse leven.

Opgelet. Laat **kinderen nooit alleen met de hond**, zelfs indien het kind de hond goed kent. De meeste bijtongevallen gebeuren namelijk als de kinderen alleen zijn met de hond.

N.V.B.K. vzw

-

Dienst Dierenwelzijn FOD Volksgezondheid

Bijlage 4:

H200 - Afstammingsonderzoek Hond

Materiaal :

Voor dit onderzoek worden de volgende materialen geaccepteerd: Sperma, Bloed (EDTA), Bloed (Heparine), Weefsel, Swab, indien u ander materiaal wenst in te sturen adviseren wij u eerst contact met het Dr. Van Haeringen Laboratorium op te nemen.

Doorlooptijd:

U kunt het resultaat normaal gesproken binnen 15 werkdagen verwachten. Deze doorlooptijd geldt vanaf het moment dat het laboratorium zowel het monster als het volledig ingevuld- en ondertekend inzendformulier heeft ontvangen

Rasafhankelijkheid:

Dit onderzoek is niet rasafhankelijk.

Achtergrond:

Ouderschapscontrole is gebaseerd op de vergelijking van erfelijke informatie van Nakomeling, Moeder en Vader. Het principe van afstammingscontrole is bruikbaar in meerdere soorten, inclusief dieren, vogels, vissen en mensen. Monstermateriaal zoals haarwortels, swabs, sperma en diverse andere materialen kunnen gebruikt worden voor ouderschapscontrole. Van elk monster wordt een DNA-patroon in beeld gebracht. De erfelijke informatie van elk monster wordt opgeslagen in een database, en kan als een barcode weergegeven worden. Een barcode is uniek voor een individu. In afstammingscontrole wordt de erfelijke informatie in een individu vergeleken met mogelijke ouderdieren. Voor een correcte afstamming moet alle erfelijke informatie, aanwezig in een nakomeling, als combinatie aanwezig zijn in Moeder en Vader. In normale situaties heeft de test voor ouderschap een betrouwbaarheid van tenminste 99,5 procent.

Vererving:

Bij afstammingscontrole worden DNA-markers in beeld gebracht, waarbij een DNA-marker twee allelen heeft. Het ene allel is afkomstig van de vader, terwijl het andere allel afkomstig is van de moeder. Door voldoende allelen te visualiseren kan worden vastgesteld of in een nakomeling DNA-varianten (allelen) aanwezig zijn die niet bij de opgegeven ouders aangetroffen worden. Wanneer alle DNA-varianten bij een nakomeling aanwezig zijn, kan op basis van statistiek de betrouwbaarheid van een onderzoek bepaald worden.

Behandeling:

Afstammings- en/of identiteitscontrole is geen ziekte. Voor dit onderwerp is de vraagstelling of behandeling mogelijk niet relevant.

Locatie:

Afstamming op basis van DNA kan in principe uitgevoerd worden op basis van elk materiaal dat celkernen bevat.

Resultaat:

Het resultaat van een afstammingscontrole of identiteitscontrole beperkt zich tot de vraagstelling. In normale gevallen wordt een uitspraak gedaan op een groot aantal DNA-markers, waardoor een betrouwbaarheid van meer dan 99 procent behaald wordt wanneer beide ouders aanwezig waren. Betrouwbaarheden verminderen bijvoorbeeld bij de

afwezigheid van een ouder en reconstructies van ouderdieren. Hiernaast wordt de kwaliteit van een resultaat beïnvloed door de genetische variatie in de populatie.

Bijlage 5:

H723 - MDR1

Materiaal :

Voor dit onderzoek worden de volgende materialen geaccepteerd: **Sperma, Bloed (EDTA), Bloed (Heparine), Weefsel, Swab**, indien u ander materiaal wenst in te sturen adviseren wij u eerst contact met het Dr. Van Haeringen Laboratorium op te nemen.

Doorlooptijd:

U kunt het resultaat normaal gesproken binnen 10 werkdagen verwachten. Deze doorlooptijd geldt vanaf het moment dat het laboratorium zowel het monster als het volledig ingevuld- en ondertekend inzendformulier heeft ontvangen

Rasafhankelijkheid:

Dit onderzoek is rasafhankelijk en is derhalve niet voor alle rassen beschikbaar. Herdershonden zijn een doelgroep voor onderzoek

Achtergrond:

Het Multidrug Resistance gen 1 (het MDR1 gen) heeft een belangrijke functie in de barriere tussen de bloedvaten en het hersenweefsel. Honden die aan overgevoeligheid voor Ivermectine lijden, blijken overgevoelig te zijn voor een reeks van geneesmiddelen.

Vererving:

Dit kenmerk vererft op een autosomale, recessieve, manier. Dit betekent, dat een dier vrij kan zijn (homozygoot normaal), lijder (homozygoot afwijkend) of drager (heterozygoot).

Dragers kunnen de mutatie verspreiden in de populatie zonder dat ze zelf de symptomen hebben. Hierdoor is met name het aantonen van dragers van groot belang om verspreiding te voorkomen.

Behandeling:

Deze ziekte is behandelbaar.

Locatie:

Deze afwijking leidt tot verlies van hersenfuncties.

Resultaat:

Een dier is vrij en heeft twee gezonde allelen. Dit dier zal bij gebruik in de fokkerij geen afwijkingen krijgen en kan de afwijking niet doorgeven aan de volgende generatie.

Een dier is drager en heeft een gezond allel en een defect allel. Het dier zal het mutante (defecte) allel aan de helft van zijn nakomelingen doorgeven. Draggers kunnen in een aantal gevallen zelf ook last hebben van het defecte allel, maar zullen in de regel geen symptomen

hebben.

Een dier is lijder en heeft dus twee defecte allelen. Lijders geven het afwijkende allel door aan al hun nakomelingen in de volgende generatie en krijgen zelf symptomen die horen bij de ziekte.